

پاسخنامه

کلاس پنجم ابتدایی

۱- گزینه‌ی ب درست است. (الف) ایستگاه‌هایی (ج) علف‌ها (د) خار

۲- گزینه‌ی د درست است. واژه‌های گزینه‌های الف و ب و ج متضاد و واژه‌های گزینه‌ی د مترادف هستند.

۳- گزینه‌ی ب درست است.

۴- صبا، آسمان، صندل، سامان، بلند، امان، آبان، لمس، سم، مس، صنم، سالم، سلام، بادام، آدامس، سبد، سند، بال، سال و...

۵- (الف) نارون - کهن

(ب) شمار - هزار

۶- (الف) خداوند، دریا و خشکی و درختان و انسان و خورشید و ماه و ستارگان و شب و روز را آفرید.
(ب) تنها آدمیان نیستند که خدا را به یگانگی یاد می‌کنند؛ بلکه تمام موجودات هستی (مانند بلبل‌ی که بر شاخه‌ی درخت آواز می‌خواند) نیز خدا را ذکر می‌گویند.

۷- (الف) کرد دهقان دانه‌ها در زیر خاک کرد کوه شاخه‌ی پیچان تاک

(ب) باز می‌آید پرستو نغمه‌خوان باز می‌سازد در اینجا آشیان

۸- مونس: همدم، یار تأمل: اندیشه کردن تاک: درخت انگور عالمان: دانشمندان

کهن: قدیمی، کهنه فضل: بخشش، احسان بیخ: ریشه گردکان: گردو

۹- ملاک‌های ارزشیابی از سؤال ۹:

- ✓ ارتباط متن با موضوع
- ✓ ارائه‌ی توضیحات کافی راجع به موضوع و رساندن مطلب
- ✓ سادگی و روانی و رسایی جمله‌ها و تنوع واژه‌ها
- ✓ میزان توفیق در بیان اندیشه
- ✓ نداشتن غلط املایی
- ✓ زیبا نویسی و نظم و ترتیب و تسلسل
- ✓ رعایت نکات دستوری و نشانه‌های نگارشی

پاسخنامه

کلاس پنجم ابتدایی

- ۱- تناور - قدیمی - آبگیر - ستارگان - یکتاپرستی - عامل
- ۲- الف) لطیف (ب) فضل (ج) تاثیر (د) عظیم
- ۳- الف) سرشار (ب) تماشاخانه ی
- ۴- علف ها و برگ ها در نسیم، فقط تکان می خورند.
- ۵- چشمه اندک اندک خشک و بی آب شد و باغ و بوستان به خواب زمستانی فرو رفت.
- ۶- الف) اما (ب) چون (ج) زیرا
- ۷- الف) درست (ب) نادرست (ج) نادرست
- ۸- عقلش به چشمش است.
- ۹- گزینه «ج» درست است.
- ۱۰-
 - ۱) مرد خسته و تشنه با الاغش به یک جالیز خربزه رسید.
 - ۲) زیر سایه ی درخت گردویی دراز کشید و به فکر فرو می رفت.
 - ۳) پیش خود گفت چرا خدا خربزه را روی بوته و گردو را روی درخت به این بزرگی آفریده است.
 - ۴) ناگهان گردویی از شانه جدا شد و به پیشانی اش خورد.
 - ۵) بی درنگ خدا را شکر کرد.
- ۱۱- حاضر ≠ غایب روشنایی ≠ تاریکی جدید = کهن

پاسخنامه

کلاس پنجم ابتدایی

۱- گزینه‌ی ج درست است. (مطمئن)

۲- گزینه‌ی الف درست است. (واژه‌های گزینه‌ی الف متضاد و واژه‌های گزینه‌های ب و ج و د مترادف هستند.)

۳- گرمابه: حمام بازرگان: تاجر خصلت: ویژگی هلاک: نابودی
گزند: آسیب کاهلی: تنبلی، سستی کهن‌سال: پیر، سالخورده باد مهرگان: باد اوایل پاییز (مهر)

۴- موفقیت ≠ شکست برنا ≠ پیر تهیدست ≠ ثروتمند نهان ≠ آشکار

۵- آموزگار، آهنگر، کارگر، کارآموز، رفتگر، روزگار

۶- واژه‌های قافیه: دانا و برنا ردیف: بُود

۷- خشکیده - فاسد - طیب - قسمت

۸- الف) خرد رهنمای و خرد دلگشای خرد دست گیرد به هر دو سرای

ب) به دانش گرای و بدو شو بلند چو خواهی که از بد نیابی گزند

۹- بازرگان ثروتمندی همراه با کاروان بزرگ و دو گاو راهی سفر شد. در میان راه، ناگهان باران شدیدی بارید و زمین پُر از گل و لای شد. یکی از گاوها در گل گیر کرد. او را به سختی بیرون کشیدند، اما گاو بیچاره آنقدر دست و پا زده بود که دیگر نمی‌توانست حرکت کند. بازرگان به یکی از خدمتکارانش گفت همانجا پیش گاو بماند و از او مراقبت کند تا حالش خوب شود و بعد او را به کاروان برساند.

۱۰- بوته‌ی کدویی در کنار درخت چنار سالخورده و قدبلندی روید و در مدت زمان بیست روز قد کشید و بزرگ شد و از تنه‌ی درخت چنار پیچ خورد و بالا رفت و به بالاترین شاخه‌ی درخت چنار رسید. همین‌که خودش را آن بالا دید، مغرور شد و باور کرد که خیلی بزرگ شده است. نگاهی به درخت چنار کرد و از او پرسید: «تو چند ساله هستی؟» درخت چنار پاسخ داد: «بیشتر از دویست سال عمر دارم.» بوته‌ی کدو به درخت چنار خندید و گفت من با گذشت تنها بیست روز از عمرم، از تو بزرگ‌تر و برتر شده‌ام، بگو علت سستی و تنبلی تو چیست؟» چنار به او گفت: «اکنون زمان مناسبی برای قضاوت و داوری بین من و تو نیست، به زودی وقتی باد پاییزی شروع به وزیدن کند، مشخص می‌شود که چه کسی پست است و قهرمان کیست.»

پاسخنامه

کلاس پنجم ابتدایی

۱- خراب - میل و آرزو - آویزان - علاقه - اتفاقات - زیاده خواهی - قدیمی - آسیب - آزار دهنده

۲- مترادف: بلند شد / برخاست - ابتدا / شروع - تنبل / سست

متضاد: پیر / برنا - سرد / گرم

۳- یکی از شرط های موفقیت در کارها بهره گیری از دانایی و هوشیاری است.

۴- الف) کاهلی (ب) مهرگان (ج) منتظر (د) امپراتور

۵- مردم ایران به خدای یکتا ایمان دارند.

۶- اگرچه موش با مردم در یک خانه با هم زندگی می کنند اما چون حیوان آزار دهنده ای است او را از خانه بیرون می اندازند و سعی می کنند آن را بکشند و نابود کنند.

۷- زندگی راحت - مقام بزرگ - پاداش نیک آخرت

۸- کدو چنار را مسخره کرد و به او گفت: من در بیست روز از تو بلندتر شده ام و این نشانه ی تنبلی تو در رشد کردن است.

۹- به ترتیب: خبری - عاطفی - پرسشی امری

۱۰-

معنی	واژه ی جدید	کلمه + گر
کسی که کار می کند.	کارگر	کار + گر
کسی که کوچه و خیابان را تمیز می کند.	رفتگر	رفت + گر
کسی که با زر زیورآلات می سازد.	زرگر	زر + گر

۱۱- ردیف: بود - بود

قافیه: دانا - برنا

پاسخنامه

کلاس پنجم ابتدایی

۱- گزینه‌ی الف درست است. (در واژه‌های سازنده و جاودانه و زنده، در ترکیب با «ی»، حرف «ه» به حرف «گ» تبدیل می‌شود).

۲- گزینه‌ی د درست است.

۳- الف) دفاع

ب) چیرگی - خواری

ج) برخاست - قنطاق - گذاشت - اذان

۴- اهتزاز: جنبیدن و تکان خوردن خاور: مشرق باختر: مغرب چابک: تیزپا و سریع

زر: طلا سیم: نقره یورش: حمله بیرق: پرچم

۵- واژه‌های قافیه: گل - سنبلیله - ردیف: است

۶- الف) ماه بهمن، بیانگر شکوه و جلال ایمان مردم است. ای امام، پیام استقلال و آزادی تو، مانند جان برای ما ارزشمند است و در جان ما نقش بسته است.

ب) وقتی اسکندر مقدونی قصد حمله به ایران کرد، سر راه خود، به هر شهری که می‌رسید، آن شهر را نابود می‌کرد.

۷- الف) ای دشمن ار تو سنگ خاره‌ای من آهنم / جان من فدای خاک پاک میهنم

ب) تا گردش جهان و دور آسمان به پاست / نور ایزدی همیشه رهنمای ماست

۸- با گذشت سال‌ها، هنوز از دوران کودکی‌ام به خاطر دارم که روزی دستم را در لانه‌ی مرغ‌های خانگی کردم. مرغ آن‌چنان به شدت با منقارش دستم را گزید که اشک از چشمانم مانند خونی که از رگ بیرون می‌زند، سرازیر شد. در این هنگام که من در حال گریه بودم، پدرم به گریه‌ی من خندید و گفت: «وطن‌دوستی را از مرغ یاد بگیر.» «حُبُّ الْوَطَنِ مِنَ الْإِيمَانِ»

پاسخنامه

کلاس پنجم ابتدایی

۱- معنی واژه های مربوطه به ترتیب و سطر به سطر قرار گرفته است:
حرکت - حمله با اسبان تازنده - ارزشمند - شکوه و جلال - چالاک - خوش بو - خوش آهنگ - نبرد

۲- الف) حسین گلِ گلاب (ب) انسان دوست (ج) ایثار

۳- سکوت - خالی - پنهان - گم

۴- نجم - حادثه - ستاره - حکایت

۵- الف) درست (ب) درست (ج) نادرست (د) درست

۶- ایران دوست به کسی می گویند که ایران را دوست دارد.
خدا دوست به کسی می گویند که خدا را دوست دارد.
هنر دوست به کسی می گویند که هنر را دوست دارد.

۷- هوای ایران، موافق و دلخواه همه ی مردم و زمین آن سبز و خرم است.

۸- پیام امام که همان استقلال و آزادی است.

۹- اهتزاز - موزون - پابندی - ایثار

۱۰- مردم باید به سرود ملی کشورشان احترام بگذارند.

پاسخنامه

کلاس پنجم ابتدایی

۱- گزینه‌ی الف درست است. (البزر - سیمرغ - خوار)

۲- گزینه‌ی ج درست است.

۳- تحسین آمیز، غم‌انگیز، هیجان‌انگیز، خیال‌انگیز، نام آور

۴- در کتاب فروشی به هر طرف که نگاه می‌کردیم، کتاب‌های رنگارنگ و کوچک و بزرگ به طور منظم کنار هم چیده شده بودند. یک لحظه با خودم گفتم: «این همه کتاب! چه کسانی این کتاب‌ها را نوشته‌اند؟»

۵- خواجه - هلاکو - جذب - رصدخانه

۶- محمود با خوشحالی و درحالی که چشمانش از شوق می‌درخشیدند، نقاشی زیبایش که وقت زیادی را برای آن صرف کرده بود، به استادش نشان داد.

۷- الف) اگر انسان نام خوب و نیک را از خود برجا بگذارد، بهتر از این است که خانه‌ای از طلا را برجا بگذارد.
ب) همان لحظه، مانند ابر سیاه، پیش تو می‌آیم و به راحتی و بدون اینکه آسیبی ببینی، تو را به اینجا می‌آورم.
ج) کار او به جایی رسیده بود که هیچ چیزی نمی‌خورد و پزشکان از درمان او ناتوان شده بودند.

۸- ان‌شاءالله: اگر خدا بخواهد خجسته: مبارک آفت: بلا چیرگی: پیروزی
قتل‌عام: کشتار شید: نور هریسه: حلیم فربه: چاق

۹- واژه‌های قافیه: جهان و نهان

۱۰- اگر چه دل‌ها پُر خون است / شکوه شادی، افزون است / سپیده‌ی ما گلگون است / که دست دشمن، در خون است

۱۱- ملاک‌های ارزشیابی از سؤال ۱۱:

- ✓ سادگی و روانی و رسایی جمله‌ها و تنوع واژه‌ها
- ✓ میزان توفیق در بیان اندیشه
- ✓ نداشتن غلط املائی
- ✓ زیبا نویسی و نظم و ترتیب و تسلسل
- ✓ رعایت نکات دستوری و نشانه‌های نگارشی

پاسخنامه

کلاس پنجم ابتدایی

۱- حقیر - نامبارک - آواز - ستم - روستا - وحدت

۲- الف) درست ب) نادرست ج) درست

۳- منظور از خواجه نصیرالدین این است که یک جامعه برای حفظ و دوامش به قدرت نظامی، فرهنگی، اقتصادی نیازمند است.

۴- غرور - زیرا هنرمند اگر دچار غرور شود دیگر در پی بهتر شدن و کسب مهارت بیشتر نمی رود و در همان جایگاهی که هست متوقف می شود.

۵- سپاسگزارم - نام آور - خداحافظ - پُرامید - کتابفروش

۶- الف) معاصر ب) مراقب ج) ضامن د) کارساز

۷- کتاب ها: فاعل چیده شده بود: فعل منظم و خوش نما: صفت

۸- معالجت: معالجه علامه: معلم کریم: مکرم محبوس: حبس

۹- پزشکان در درمان ناتوان ماندند.

۱۰- در دشتی بزرگ پروانه ای زندگی می کرد.

۱۱- فرهنگ - ستاره های - خواجه نظام الملک - خواجه نصیر توسی - لطف - پروردگار - شرایط - اوج - عظمت

۱۲- الف) زال ب) بیفکند ج) البرز

پاسخنامه

کلاس پنجم ابتدایی

۱- گزینه‌ی ج درست است. (به واژه‌ی خنده در ترکیب با صفت، «ی میانجی» اضافه می‌شود (خنده‌ی زیبا) ولی بقیه‌ی واژه‌ها فقط کسره می‌گیرند.)

۲- گزینه‌ی د درست است. (واژه‌ی «چون» در گزینه‌ی «الف» و «ب» و «ج»، به معنای «مانند» و در گزینه‌ی «د» به معنای «به دلیل اینکه» است.)

۳- اصلی - جهل - بعضی - حالی - جراحی - تضمین

۴- انتظار - بگذرد - قهوه‌ای - می‌خواستید

۵- الف) نکوهیده: زشت، ناپسند ب) تأمل: اندیشه ج) حصار: دیوار

۶- الف) پیش پای او به رسم پیشواز / ابر با رنگین کمان پل می‌زند
ب) در فضای باغ‌ها پر می‌شود / باز هم فواره‌ی گنجشک‌ها

۷- انسان شریف خورشید تابان کار پسندیده خانه‌ی باصفا

۸- پادشاهی همراه با خدمتکار خود سوار کشتی شد. خدمتکار تا آن زمان، هیچ‌وقت دریا را ندیده بود و رنج و سختی سفر با کشتی را تجربه نکرده بود. ترسید و شروع به گریه و زاری کرد و بدنش می‌لرزید. هرچه با او مهربانی کردند، آرام نمی‌شد و پادشاه به‌خاطر ناله‌ی او، آزرده‌خاطر شد. کسی نمی‌دانست باید چکار کنند. دانشمندی در آن کشتی بود و به پادشاه گفت: «اگر شما دستور دهید، من او را ساکت می‌کنم.»

پادشاه گفت: «نهایت لطف توست.»

دانشمند دستور داد که خدمتکار را به دریا بیندازند. خدمتکار در آب فرو رفت و شناور شد. سپس لباسش را گرفتند و او را به طرف کشتی آوردند. او دو دستش را به سکان کشتی گرفت و آویزان شد. وقتی وارد کشتی شد، در گوشه‌ای آرام نشست.

پادشاه از این کار دانشمند خیلی خوشش آمد و گفت: «در این کار، چه حکمتی وجود داشت؟»

دانشمند گفت: «در ابتدا غلام، رنج و سختی غرق شدن را نمی‌دانست.»

«قدر عافیت کسی داند که به مصیبتی گرفتار شود.»

پاسخنامه

کلاس پنجم ابتدایی

معنی واژه ها

۱- همیشگی - بزرگوار - واژگون شدن - سنجیده رفتار کردن - مهربانی - رنج

درست و نادرست

۲- الف) نادرست ب) نادرست ج) درست

ترتیب حروف الفبا

۳- آگاهی - احساس - تفکر - حصار - شاهنامه - غلام - لرزه - مشغول - هنرمند

به زبان ساده بنویس

۴- تصویر پرنده هایی که روی پرده ها هستند هم از بین پرده ها پر کشیده و به پرواز در می آیند. ابر برای استقبال و خوش آمد گویی به ایشان با رنگین کمان پل می سازد.

متضاد و مخالف

۵- شجاع ≠ ترسو جنگ ≠ صلح پیروزی ≠ شکست آشنا ≠ غریبه

حروف در هم ریخته

۶- (م ح ت ل) : تحمل (ض ا ف) : فضا (ز و ا پ ش ی) : پیشواز

معنی چون

۷- به معنی مثال و مانند می باشد.

گسترش واژه ها

۸- کتاب ارزشمند فارسی - دنیای بزرگ کودکان

غلط های املاپی

۹- عاقبت - تامل - ملاطفت - مخصوصا - رهگذران - سازندگی